

men nú helt eingin aftaná henni, oll tryptust um Heindrick.

Tá skar Guðrun snoggla í róp: »A Guð, Katrin!« og allt í einum leyp hon aftaná hjórinu. Henni var runnið í huga, at hjórin fór júst tan vegin, har dóttir hennara varð verandi eftir. Maður hennara rópti eftir henni og bað hana stöða sér, men hon samsaði það ekki. Eina góða lotu stöðu mennir stíllir í ívi um, hvað teir skuldu gera; men so hildu teir aftaná henni.

Katrin, dóttir handilssýrars, sá björnina koma rennandi beint ímóti sér. Í raðslu síni víssti hon einki annað at gera enn at klintra upp á íslakan — og har var neyvan nakað annað at gera. Tað eydnaðist henni eisini at sleppa upp á henda ísmúrinn; men hon var so bangin, at hon fór at rópa neyðarróp: »Hjálp, hjálp!«

Nú fyrst rakti björninn við hana; — hon kveitti aftur um seg. — Já veiðimennirnir vóru langt aftanfyrri hana. Nú fekk hon hevd. Tvær reisir royndi hon at sleppa upp á íslakan; men báðar ferðir gleið hon niður aftur. Tó, triðju ferð eydnaðist tað. Tá var Guðrun komin reiðiliga nær til íslakan; men mennirnir vóru enn nógso langt burtur.

Har stöðu tey nú, hvítabjörnir og hin sekstanára gamla gentan, og hugdu hvort at øðrum — ikki ein favnur var ímillum teirra. Har stöðu tey — hin unga, hoga gentan, hin vakrasta mynd skaparans, ein drottinn menniskjunnar — og björninn, hin stóri, sterki kongurinn í ísörkini, hann, sum við síni líkamsmegi hevði trossað tey bestu morðvopn mannins. — Björninn læt upp kjaffin, og blóðið frá hinum sundurskotnu lungunum sildaði út millum tenninar; so lyfti hon annan labban til slag, og gentan, sum víssti, at helta var hennara síðsta stund, læt aftur eyguni. — Tá, áðrenn slagði fall, skrið eitt skriggið hina frostkoldu luftina: »Katrin!« Tað var móðirin, sum í svárrari sálarpínslu rópti á dóttirina.

Katrin hvakk við og hugdi yvir at móðir síni. Hvítabjörninn sá tey eyga, dóttirin í deyðastundini sendi móður síni, tey vóru full av góðsku og kærleika og samstundis so sorgarfull yvir skilnaðin. Hvítabjörninn sá hesi eyguni og mintist, at stutt síðan vóru eini tílvi eygu vend móti henni sjálfari. Hon tók labban til sín aftur og hugdi fyrst at Katrini og síðani at móðir hennara. So leyp hon út av íslakanum og skundaði sær út í ísörkina — hon hevði mist burt sítt og vildi ikki volda nokrum livandi slíka sorg, sum hon í hesi stund sjálf kendt, — tí flýddi hon.

Tá mennirnir komu á íslakanum funnu teir kvinnurnar har, aðra uppi á honum og hina niður við hann, — men báðar steinsvimaðar.

Handilssýrarin er nú ein gamalur maður; men hann hevur ikki hildið á byrsu síðani henda dag. Hann gav einum gomlum Skralingi hina amerikansku rifluna. Men inni í stovu hansara liggja tvey bjarnaskinn — eitt reðuliga stórt og eitt ógviliga lítið. Hitt lítila er av bjarnaunganum, ið handilssýrarin skeyt hin fyrri hann minni-rika dag á innlandsinsinum. Hitt stórara er av eini björn, ið ein Skralingur eina viku seinni hevði funnið deyða á ísinum júst har, sum bjarnaungin varð myrður.

Telegram til „Føroya Social-Demokrat“

København, den 22. — 12. — 32.

Lovforslaget om Pantsætning af
Fangst vedtoges i Dag i Lands-
tinget og er derefter Lov.

Jákupsstríð einkunnar „undir Lið“ av P. M. Dam.

Marjun »undir Lið« sat eftir einkja við 6 börnum.

Maðurin fórst á sjónum. Tað vóru liðin fyra long ár, síðani hin forlogstunga dag látið hann varð verðandi har úti í teirri koldu báru. Hon sat eftir á berum. Tá á dogum var eingin lóg, ið heimilaði eftirsitandu einkjum og teirra börnum stud-ning og hjálp frá samfelaginum. Og hjartalagði hjá grannum og nábúgvum var ikki altíð so eynt og hjálpanði, sum tað somir seg kristnum menniskjum at sýna.

Mangan hevði tað verið trøngt hjá Marjuni. Men hon hevði slitið og strevast og onga lotu eirt sær. Hvussu hon hevði greitt stríðið, var henni ein gáta, tí hon var ikki av teim sterku til líkams heilsu og kreftir. Í sínum undomsárum hevði hon verið sjúklig og heilsuveik. Men hon hevði altíð verið sálarsterk. Henda hennara sálarstyrki í samband við hennara brennandi kærleika til björnina hevði hildið henni at vundið yvir hennara líkams veikleika eins og ikki at hokna undir kuldanum og hjartaløysinum, ið hon, fremmand í bygdini, kendi millum grannar og nábúgvvar sínar. Tó vóru tað tey í hesi bygd eins og tað er á flestum stöðum, sum sýndu góðan vilja og gótt hjartalag móti teim, ið sótu illa. Og tað kann vera, at Marjunnar víðfódda inniseta og blýgni til at heita á onnur var ein hovuds-orsokin til, at hon kom at sita so eina og sum ein verandi fremmand í bygdini, hon var flutt til við giftu síni.

Björnini vóru lívið hjá Marjuni. Hon ánaði góð evnir í teimum, og tað var hennara størst sorg, at hon einki evnaði at gera fyrri, at tey komu til lærdóm at nýta gávur sínar til fullnar. Hon var sjálf gávað kvinna og hevði lisið ein hóp á ungum árum sínum, og royndi hon, látið stundir vóru til tess, at siga börnunum frá tí hon víssti, og kveikja kunnskapar hug í sál teirra. Tað vóru hugn-álgaustu stundir hjá teimum, látið tey um sunnudagarnar plagdu at sita um mómuna og lurtu eftir um menn og kvinnur, ið av egnum áðum og sterkum og óboyggligum vilja, høvdu arbeitt seg fram til víltugar og tyðandi persónar í samfelaginum. Men undirstreymurin í hennara talu og ávirkan á björnini var í øllum fori at óttast Guð, at vera rættvís, sonn og góð menniskjur.

Tað var eingin skomm at vera fátæk. Lívið kundi hava stórt virði í fátækraðóminum, bert sálin var rein og aðal. Fátækraðómurin gjordist fyrst ein bann-ing og ólukka, látið sálin, hjarta og tungan dálkaðust í skitnum orðum og levnaði. Guð hugdi ikki at ríkidomi og verðsligum stórlíka, men at hjartanum. Bert tey reinu av hjarta skuldu fáa loyvi at siggja Guð.

Hvort kvöld, áðrenn tey fóru at leggjast, samlaðist hon við

börnunum til kveldbøn og tókk fyrri dagin.

Hon plagdi at siga, at hon hevði ikki pening og annað verðsligt góða at geva börnunum, men kundi hon hjálpt og alt tað besta fram í teimum, vildi hon kent seg gláða og lukkuliga, tí so vildi goturnar javnast og slætast fyrri teimum, látið tey skuldu út í lívið og standa á egnum heimum.

Marjun plagdi at seyma fyrri fólk. Men í seinastuni vóru fleiri seymikonur komnar í bygdina. Tær tóku ein stóran part av arbeidinum frá henni. Tað er soleiðis, at nýggir kveistar sópa altíð best.

Marjun hevði einki uttan hendur sínar at liva av, og látið arbeidið minkaði niður í lítið og einki, var tað verðið trøngt og ósvangligt »undir Lið«. Veturin hevði eisini verið strangur við at kalla herum uppløgu veðri, so eingin fiskur var komin á land og harvið eingir ryggir at skera sunnagar úr. Hon hevði við hvørt fingið nóg so lítt fyrri turkaðar sunnagar.

Soleiðis tóktist stongt og bundið fyrri hjá Majuni og hennar neyðar börnum. Hon hevði kent fátækraðómsins harða ók. Men so leingi okkurt var fyri hendur-nar, um so arbeidið gav lítið av sær, høvdu hon og björnini kunna hildið svongdina frá dur-unum. Nú bukaði neyðin á dyr-nar — og tað var telt undir jolum.

Tað varð minni og tyri fyrri hvønn dagin hjá teimum »undir Lið«. Marjun, ið elskaði børn síni yvir allt á jörðini, mátti liva tann dag, at tey ikki vóru mett, látið tey fóru at leggjast. Hon kendist vónbrotin. Ívin, ið hon við síni heitu sál hevði roynt at bannlýst frá barnanna hjörtum, herjaði hana og nívd hennara sál.

Hon leitaði oftari enn á nokrum sinni á fund við hann, ið øllum reður. Men tað var sum hon bað í lóman heim, sum um hann, ið hon heila lív sítt hevði leitað til og funnið ugga hjá, ikki longur var at finna. Henna-ra hjarta var við at bresta, og við hvørt kendist tað henni, sum um nakað hart og brigdandi reisti seg í uppreisn móti lagnu-mi, móti honum, ið valdaði øl-um, og sum segði, at ikki ein spurvi fell til jarðar uttan hans-ara vilja.

Var tað hansara vilji, at hon og hennara elskaði børn skuldu líða neyð og forfarast í svolti? Ella var tað, ið hon hevði lært björnini um hann, ikki satt? Var tað bert ein tala og ein læra, borin av villeiddum monnum og kvinnum frá öld til öld, ein kvamsvís uggi til menniskjuni sum hon og onnur ólukkudýr, ið samfelagið hevur órætlað og trygt til jarðar?

Nei, tað kundi ikki vera so hopileyst og uttan skil. Guð mátti fyrigjeva henni hennara tankar, hennara syndafulla íva.

Ein tungur og vónleysur dagur var at enda.

Marjun bað við börnunum: »Harri Guð, himneski faðir, tú, ið ert einkjanna verjari og forsyrgjari hjá faðirleysum bör-num, víð niga her fyrri tær. Tú kennir kor okkara, veit at vit eiga einki at bera í munnin nú hátíðin stendur fyrri durum. Tú, sum sendi ravnin við fíði til tenara tín úti í oyðimörkini, tú ert tann sami Guð í dag. Tú gloymir ikki tíni. Vit leggja lív okkara í tína almektiga hond. Á góði Guð, her kring meg liggja teir elskuligu dýrgripir, tú gav

mær, míni kærni børn. Harri eg sleppi tær ikki, fyrr enn tú væl-sigjar tey og lýsir upp fyrri teim-um, so svongdin, ið tey bera í sær, nú tey fara til songar, still-ast. Lat tey koma at kenna jóla-gleðini her saman við mær, teirra armu móðir. Eg vildiegin látið hjartalóðið fyrri tey, og tín kærleiki er stórri enn móður og faðirs kærleiki. Títt blóð rann fyrri okkum, og tú sveik aldri tey, ið bygdu lív sítt í trúgv á teg, Harri, eg veit, at ívin so mangan notraði í hjata mínum og trokaði seg ímillum meg og teg og tók tína signing frá mær. Harri, hjálp mær at siga yvir ivanum og gev mær hina fustu trúna, ið flytur fjollini. Harri, eg vil sigra, eg orki ikki at tapa, eg orki ikki at siggja børn míni líða neyð og svong. Harri, eg sleppi tær ikki, fyrr enn eg sigri og kenni trúna fylla hjarta mítt — tá veit eg, at hjálp tín finnur okkum.»

Hin titrandi móðurroddin tagdi. Men hon varð við at halda tær follaðu hendurnar móti himli. Tað var sum allir máttur hennara og sálarstyrki andaði út í tógnini frá teim vriggandi hondum —: Harri, eg sleppi tær ikki, fyrr enn tú vælsigjar meg.

Björnini kendu seg sum tey vóru har úti í Eysturlandi, látið patrikurin Jákup hardist við Harran. Tognin valdaði, og tey smáu hjörtuni titraðu.

Tá ljóðaði tað gleðissterkt og eynt frá teirri yngtu dótrini: »Takki, góði Jesus, at tú lat mómuna vinna!»

»Góða mamma, eg sá Jesus pápan seta ein stiga niður til okkara, og har vóru nógvir ljósir eingar við veingjum.»

Hon fór og legði armarnar um hálsin á mómuni.

Marjunnar hendur signaðu, í heitum orðum takkaði hon Har-ranum, at hann hevði høyrð hon hennara. Hon ívaðist ikki í, at hon hevði fingið svarið glognum lítlu dóttur sína.

Tey reistust av knoum kring tað lítila runda borðið.

Hetta borðið hevði sína sögu. Tess söga var ein halgisöga:

Marjun hevði fingið tað frá daddu síni kveldið fyrri, hon giftist. Og áðrenn hon fór í kir-kjuna at vera vigd, fór hon innar í stovuna, neig niður við borðinum og bað Harrans sign-ing í tí nýggja lívinum, hon skuldi byrja. Síðani tá hevði hon hvørt kvöld, látið hon kendi seg eina og tunga í huga, leitað sær í einrúm og nigdi við hetta borðið, ið var verðið eins og eitt altar fyrri hana. Í tonkunum og hjatanum skirdi hon tað Guðs altar. Men hennara blýgni yvir fyrri tí alt valdandi víði henni at nevna borðið við hes-um heilaga navni yvir fyrri menn-iskjum, ið komu innar í stovuna. Hon hevði bert eina ferð, eina ferð, látið hon var samlað við börnunum í hon fyrri teirra sjó-lætta faðir, nevnt borðið við hesum navni og sagt teimum, at tað var eins heilagt fyrri henni og kirkjan og hitt vígda altarið. Hennara tár og bonir høvdu vígt tað til eina kirkju og Guðs altar í teirra heim.

Tey leitaðu sær trygg og gláð til songar tað kveldið.

Hóast ikki mett leikaði í svoni gleðibros á barnanna kinn-um, bros, ið ikki kunnu keypast við gulli, bros, ið mong, mong ríkmannabarn, ið ikki hava vítað av nokrum troði og sakni, aldri hava átt, sælubrosini yvir at hava kent Harran hjá sær.

Tað vóru nakrir dagar enn til jólar.

Veðrið hevði sum sagt verið vánaligt, viðhvørt ódnarveður

at kalla allt heystið og inn í veturin, so hann var runnin. Men nú var hann farin at blóka teir seinastu dagarnar, og menn væntaðu tað fór at verða sjó-veður næsta dagin.

Heima hjá Marjuni og bör-um hennara var ikki verðið betur, men svangligari fyrri hvønn dagin.

Tey høvdu einki haft at liva av teir seinastu dagarnar uttan tað sindrið, tey høvdu fingið við at avreitt fjoður — fjoður úr dýnum. Fjoðurin var lætt og bilig, og tað mettaði bert lítið, ið fekst fyrri hana.

Tað, ið eftiri var av fjoður, kundu tey ikki avreidda, uttan at tey komu at liggja kold — og um hin síðsta fjoðurin eisini fór í handlin, fingust ikki mong oyruni fyrri hana.

Men tey høvdu ikki mist mótið.

»Harrin vildi vist hjálpa, tá ið hannsara tíni kom,« uggaði mómuna, tá ið tey yngstu við tárur í eygunum spurd eftir bita.

Hin elsti sonurinn var tólv ára gamalur. Hann var raskur og ágrýtin. Men arbeidi var einki at fáa, og á bát slapp hann ikki. Hann hevði so mangan, tá ið útróðrabátarnir fóru av stað, gingin á stonna fyrri at biðja lóva sær við. Men sum oftast hevði hann annaðhvørt ikki fingið svar ella verið vístur burtur við: vit eru mannaðir! —

Sum væntað varð útróðra-veður.

Sonur Marjunnar var farin tíðliga upp og oman á stonna fyrri at biðja lóva sær við. Lit-andi á, at Harrin hevði høyrð hon teirra, ívaðist hann ikki í, at hann vildi sleppa við. Eingin bitu var inni at hava við, men hann skuldi nokk halda út, til hann kom aftur at landi. Tá kundi mammann kóka hoveð og keypa mjøl fyrri peningin, hann fekk í part. At baka nakrar drýlar var skjótt gjort.

Hugurin var ljósar og lættur, tá ið hann kom oman á stonna.

Men hann gekk frá báti til bát — og allir vóru mannaðir! Kraftaleysur og vónleysur vendi hann heim aftur. Grátandi tveitti hann seg á seingina.

Mammann skilti, hvussu giog-ist hevði. Hon streyk honum eymliga og troystandi yvir hovdið, men hon orkaði einki orð at tala, tí henni slóðu tár í eygum og bylgjaði grátur í barni. Eisini hon kendi eitt hop bresta, ið hon hevði lítið so fast uppi.

Men hesin dagurin gekk við at kveldi. Hon hevði látið ta síðstu fjóðrina í dýnu síni í handlin fyrri eitt sindur av mjøl. Um kveldið fóru björnini oman á stað at leita sær eftir fiskahovdum, ið sløddust eftir hjá summum bátum. Tey funnu so frætt, at tey høvdu til nátt-urða og dogurða næsta dagin.

Tað var tollaksmessudagur. Björnini »undir Lið« vóru lögst.

Hesin dagur hevði verið tann svangligasti, tey høvdu lívað. Men tey fóru svongdina í und-unnarverðum tóli. Vónin til Harrans lyfti gav teimum meg-i og helt teimum uppi. Tey yngstu høvdu tó grátið seg í svøvn. Tey dugdu ikki at huga og áttu ikki sálarstyrkina og viljan at stríðast ímóti trøngdini at gerast mett.

Mammann sat einsamall uppi eftiri og royndi at doya sorg sína við at pjoka um kleðini hjá teim smáu. Tað var und-unnarvert sum hon hevði dugað at fingið burtur úr, skoytt saman og lappað aftur. Altíð hevði høg